

Το μισθολόγιο των ακαδημαϊκών δασκάλων και των ερευνητών

Του Νικολαου Μ. Σταυρακακη *, καθηγητή του ΕΜΠ, πρόεδρος ΠΟΣΔΕΠ.

Η δημοσιονομική κρίση που πλήττει βάνουσα τη χώρα μας ούτε σήμερα δημιουργήθηκε ούτε το 2010. Είναι το αποτέλεσμα της γνωστής νοσηρής πολιτικής λειτουργίας δεκαετιών των επιλεκτικών παροχών, της χορήγησης προνομίων σε κοινωνικές ομάδες ως εργαλείου συνειδητής διαιώνισης πελατειακών πρακτικών που οδήγησαν στη λαφυραγωγή και τραγική δώση του δημόσιου πλούτου και των συνειδήσεων, της άμετρης ανοχής στην παραοικονομία και της συνεχούς κρατικής σπατάλης που τροφοδότησε τα ελλείμματα και δημιούργησε ανισότητες υπέρ κάποιων ομάδων που είχαν τη δυνατότητα να πιέσουν για ιδιαίτερες ρυθμίσεις και ξεχωριστές παροχές, έναντι όλων των άλλων. Ως ένα ακραίο παράδειγμα των παραπάνω διαπιστώσεων μπορούμε να αναφέρουμε το φαινόμενο του δημοσιονομικού εκτροχιασμού της περιόδου 2007-2009 με την κατακόρυφη αύξηση των δημοσίων δαπανών και την ταυτόχρονη σημαντική μείωση των δημοσίων εσόδων.

Οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, παρά τις αντίθετες εντυπώσεις που τεχνιέντως καλλιεργούνται για ποικίλους λόγους και από διάφορες πλευρές, δεν ανήκουν στις παραπάνω αναφερόμενες ευνοημένες ομάδες, καθότι οι αμοιβές μας έχουν ουσιαστικά καθηλωθεί στο μισθολόγιο του 2004, ενώ στο διάστημα 2008-2009 άλλες κατηγορίες ειδικών μισθολογίων έτυχαν σημαντικών έως προκλητικών αυξήσεων (μέχρι και 100%), σε σημείο που ένας καθηγητής πανεπιστημίου αμείβεται όσο ένας νεοδιοριζόμενος πρωτοδίκης.

Κατά συνέπεια, επιπλέον των περικοπών του 13ου και 14ου μισθού, της εισφοράς αλληλεγγύης, της μείωσης του επιδόματος διδακτικής προετοιμασίας και της αύξησης της φορολογίας, που αφορούν και άλλες κατηγορίες εργαζομένων, οι πανεπιστημιακοί συνεισφέρουν αδιαλείπτως στη δημοσιονομική «μνημονιακή προσαρμογή» πριν ακόμη αυτή ξεκινήσει, με ποσό που ανέρχεται, με συντηρητικούς υπολογισμούς, σε 250 εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο, ήδη από το 2009. (Όσοι ενδιαφέρονται να μελετήσουν πιο ενδελεχώς τα πραγματικά συγκριτικά δεδομένα της μισθολογικής εξέλιξης των πέντε κατηγοριών απασχολούμενων στο Δημόσιο με ειδικά μισθολόγια κατά την περίοδο 2006-2010, τα οποία προκύπτουν από το «Προσχέδιο μελέτης για τις μισθολογικές εξελίξεις στο Δημόσιο» των υπουργείων ΥΠΕΣΑΝΔ & ΥΠΟΙΚ, Μάιος 2011, μπορούν να ανατρέξουν στο www.posdep.gr»Ερευνες - μελέτες: «http://www.posdep.gr/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=513&Itemid%20=142».) Πιο συγκεκριμένα, οι μεταβολές των συνολικών δαπανών για μισθοδοσία, λόγω Μνημονίου, κατά την περίοδο 2009-2010 είναι: Βουλευτές: -9,0%, Δικαστικοί: -25,5%, Διπλωματικοί: -16,1%, μέλη ΔΕΠ, ΕΠ ΤΕΙ και Ερευνητές: -11,7%, Γιατροί του ΕΣΥ: -8,1% και Ενστολοι: -11,0%.

Ωστόσο, από τα ίδια στοιχεία προκύπτει ότι οι συνολικές δαπάνες μισθοδοσίας για την κατηγορία των πανεπιστημιακών και των ερευνητών είναι οι μόνες που είναι χαμηλότερες ακόμα και από τα επίπεδα του 2006! Αυτό συνέβη επειδή η κατηγορία αυτή είναι η μόνη μεταξύ των κρατικών λειτουργιών στην οποία δεν δόθηκαν την περίοδο 2008-9 αυξήσεις, ενώ σε άλλες κατηγορίες οι αυξήσεις στους βασικούς μισθούς κυμαίνονται από 25% έως και 100%! Επιπροσθέτως, κατά την ίδια περίοδο σημειώθηκε σημαντική αύξηση του ακαδημαϊκού προσωπικού των ΑΕΙ.

Επιπροσθέτως, στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης και της έρευνας απασχολούνται επιστήμονες με τα, κατά τεκμήριο, υψηλότερα προσόντα συγκριτικά με άλλους κλάδους, τα οποία αποκτώνται μετά από μακρόχρονη προσπάθεια, με επιπλέον αποτέλεσμα ο διορισμός να γίνεται συνήθως σε ηλικία κατά την οποία άλλοι εργαζόμενοι του δημοσίου τομέα -ακόμα και δημόσιοι λειτουργοί- ήδη έχουν αρκετά χρόνια προϋπηρεσίας.

Παλαιότερα οι αποδοχές μας, όχι μόνο στη βάση του μισθολογίου αλλά και στην κορυφή, ήταν στο ίδιο επίπεδο με τους μισθούς άλλων ομάδων λειτουργών του Δημοσίου με διακεκριμένα προσόντα ή καθήκοντα (δικαστικοί, βουλευτές κ.λπ.). Οι αλλαγές που προέκυψαν στη συνέχεια είναι αποτέλεσμα αφενός αμφιλεγόμενων δικαστικών αποφάσεων θεσμικών οργάνων (βλ. τις αντικρουόμενες αποφάσεις του Ανωτάτου Ειδικού Μισθολογίου υπ' αριθμ. 13/7.11.2006, 17/5.12.2006 και 23/5.12.2006) καθώς και μιας ανεξήγητης(;) , ακόμα και σε μια στοιχειωδώς ευνομούμενη χώρα, εύνοιας από το πολιτικό σύστημα προς συγκεκριμένη μερίδα λειτουργών του Δημοσίου αλλά και για ίδια οφέλη!

Σε σύγκριση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε., η μισθολογική υστέρηση, που εντάθηκε μετά το 2008, έχει φέρει την ελληνική ακαδημαϊκή κοινότητα στη χειρότερη μισθολογική θέση ως προς τον μέσο μισθό ατόμων με αντίστοιχη εργασιακή εμπειρία στη χώρα του (με στοιχεία του 2006), όπως αυτό αποτυπώνεται σε μελέτη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Νοέμβριος 2010). (Βλ. www.posdep.gr»Ερευνες - μελέτες: «http://www.posdep.gr/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=420&Itemid=142».) Και αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι τα προσόντα αλλά και τα καθήκοντα της συντηρητικής πλειονότητας των συναδέλφων όχι μόνο δεν υπολείπονται αλλά αντίθετα ευρίσκονται σε πολύ υψηλό επίπεδο διεθνώς και εμφανώς υπερτερούν των άλλων κατηγοριών λειτουργών του Δημοσίου, όπως αυτό διαπιστώνεται από πολύ πρόσφατες μελέτες του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (βλ. «<http://www.ekt.gr/metrics/>»).

Ο πανεπιστημιακός χώρος λειτουργεί σε διεθνές περιβάλλον: η ελληνική πανεπιστημιακή Διασπορά ανθεί σε πάρα πολλές χώρες και σε πολλά ονομαστά πανεπιστήμια. Οι όποιες προσπάθειες να επαναπατριστούν οι συνάδελφοί μας όχι μόνο δεν έχουν πλέον νόημα, αλλά είναι ήδη γνωστό ότι νεοεκλεγέντες Έλληνες επιστήμονες, που επιθυμούσαν να επιστρέψουν στην πατρίδα, έχουν αποποιηθεί τον διορισμό τους, εν ενεργεία καθηγητές όλων των βαθμίδων φεύγουν για το εξωτερικό και νέοι επιστήμονες δεν επιστρέφουν. Οι τραγικές συνέπειες -για το ακαδημαϊκό σύστημα αλλά και για ολόκληρη τη χώρα- μιας μαζικής μετακίνησης με τα παραπάνω χαρακτηριστικά είναι περισσότερο από προφανείς.

Καθοριστικό παράγοντα σε όλα τα παραπάνω αποτελεί και το γεγονός ότι η απορρόφηση κονδυλίων για την έρευνα από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους κατά την τελευταία πενταετία κινήθηκε ουσιαστικά σε σχεδόν μηδενικά επίπεδα. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση των ερευνητικών ομάδων με συνέπειες που οδηγούν σε απαξίωση του εγχώριου ανθρωπίνου κεφαλαίου και, ουσιαστικά, σε μια τραγωδία εθνικών διαστάσεων!

Οι ακαδημαϊκοί δάσκαλοι και οι ερευνητές αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα της δημοσιονομικής εξυγίανσης και των ριζικών θεσμικών μεταρρυθμίσεων. Έχουν υποστηρίξει και υποστηρίζουν κάθε σοβαρή προσπάθεια για τον εκσυγχρονισμό, την εκλογίκευση και τη συνολική αναδιάρθρωση του κράτους με διαδικασίες αξιοκρατίας, αξιολόγησης, διαφάνειας και ουσιαστικής κοινωνικής λογοδοσίας. Δεν συμφωνούμε όμως με τις σπασμωδικές οριζόντιες περικοπές χωρίς συγκεκριμένες μελέτες, σαφή κριτήρια και χωρίς τη στοιχειώδη αίσθηση του δικαίου.

Είναι καιρός νομίζω να αρχίσει επιτέλους ένας διάλογος για τη διαμόρφωση ενός ενιαίου ειδικού μισθολογίου για όλους τους λειτουργούς του Δημοσίου με βάση τα προσόντα και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις και τα καθήκοντα του έργου που επιτελούν, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του προϋπολογισμού. Ίσως μια πιο ανατρεπτική αλλά και κοινωνικά δίκαιη θέση θα ήταν να προχωρήσει η Πολιτεία στη διαμόρφωση ενός ενιαίου μισθολογίου για όλους τους απασχολούμενους στον δημόσιο τομέα, με βάση πάντα τα προσόντα αλλά και τις απαιτήσεις του λειτουργήματος της κάθε επιμέρους ομάδας.